

Извештај о ревизији правилности пословања Комисије за хартије од вредности, Београд за 2022. годину која се односи на спровођење мера исправљања по Извештају о ревизији финансијских извештаја и правилности пословања Комисије за хартије од вредности, Београд за 2016. годину

Број 400-52/2023-06/10
Београд, 22. мај 2023. године

Мисија

Државна ревизорска институција поузданим информацијама доприноси добром управљању, транспарентности и одговорности у јавном сектору.

Листа скраћеница:

ДРИ – Државна ревизорска институција

Закон о ДРИ – Закон о Државној ревизорској институцији

Зашто смо спровели ову ревизију?

Према Закону о ДРИ у послеревизионом поступку се оцењује да ли су мере исправљања задовољавајуће. Послеревициони поступак се завршава издавањем послеревизног извештаја најчешће у року од 4-5 месеци од издавања извештаја о ревизији. Након издавања послеревизног извештаја, препоруке са дужим роком отклањања се прате а ДРИ нема механизам да реагује у случају да се препоруке не спроводе, осим спровођења нове ревизије. У поступку процене ризика утврђено је да постоји ризик да Комисија за хартије од вредности, Београд, није отклонила утврђене неправилности на задовољавајући начин због чега је донета одлука о спровођењу ревизије.

Шта смо препоручили?

За уређење области које су биле предмет ревизије дали смо три препоруке усмерене на:

- успостављање интерне ревизије,
- предузимање активности ради успостављања хипотеке на непокретности у складу са уговором о откупу стана,
- поштовање законских прописа и интерних аката приликом пријема и обраде неуредних захтева.

Резиме

Комисија за хартије од вредности, Београд (у даљем тексту: Комисија):

шест неправилности је отклонила у целости

- Комисија је општим актом уредила интерне рачуноводствене контролне поступке и вођење пословних књига;
- Комисија је донела општи акт којим је уредила формирање, ток и обим рачуноводствене документације као и моменат признавања прихода и врши признавање прихода у складу са захтевима МСФИ и овим интерним актом;
- Комисија је општим актом ближе уредила процедуру обраде захтева за давање понуде за преузимање акција;
- Комисија је општим актима ближе уредила наплату накнаде за давање дозволе за рад, односно обављање делатности инвестиционог друштва, у случајевима када истовремено одлучује о захтеву за давање дозвола и сагласности;
- Комисија је општим актима ближе уредила облик и садржај „Обрасца обраде захтева“ као и послове, активности и овлашћења с тим у вези;
- Комисија је донела Правилник, којим је уредила поступак избора пословних банака код којих орочава новчана средства.

две неправилности је делимично отклонила

- Комисија је донела интерна општа акта којима је уредила начин поступања стручних служби у случају пријема неуредних захтева. Међутим, у седам предмета Комисија није у року од осам дана од пријема неуредног захтева обавестила подносиоца на који начин треба да уреди захтев, у пет предмета није подносиоцу захтева одредила дужину рока за уређење захтева, у два предмета је одредила уређење захтева у што краћем року, у једном предмету је одредила рок за уређење захтева који је краћи од осам дана, у десет предмета није навела правне последице уколико подносилац не уреди захтев и у осам предмета није затражила потврду о пријему мејла којим се подносилац обавештава о потреби да уреди захтев, што није у складу са Законом о општем управном поступку, као ни са донетим интерним општим актима;
- Комисија је усвојила Стратегију управљања ризицима, Стратегију увођења, примене и развоја финансијског управљања и контроле и Листу пословних процеса. Међутим, Комисија није успоставила систем управљања ризицима, што није у складу са Законом о буџетском систему.

две неправилности није отклонила

- по основу Уговора о откупу стана из 1998. године, у складу са којим су у пословним књигама Комисије исказани финансијски пласмани у износу од 142 хиљаде динара, Комисија није уписала хипотеку на непокретности у складу са одредбама уговора, нити је после 30. јануара 2018. године предузела активности ради успостављања ове хипотеке у своју корист;
- Комисија није успоставила интерну ревизију.

САДРЖАЈ

I ЗАКЉУЧЦИ И НАЛАЗИ	5
1. Мере исправљања неправилности утврђених у спроведеној ревизији финансијских извештаја и правилности пословања Комисије за хартије од вредности, Београд за 2016. годину у делу који се односи на правилност пословања.....	5
II РЕЗИМЕ ОТКРИВЕНИХ НЕПРАВИЛНОСТИ И ПРЕПОРУКА.....	12
III ЗАХТЕВ ЗА ДОСТАВУ ОДАЗИВНОГ ИЗВЕШТАЈА.....	14
IV КАРАКТЕРИСТИКЕ РЕВИЗИЈЕ	16
1. Предмет ревизије	16
2. Ревидирани период пословања	16
3. Информације о субјекту ревизије	16
4. Обим ревизије, ограничења у погледу обима	18
5. Критеријуми.....	19
6. Методологија рада.....	19
7. Стандарди ревизије примењени у ревизији	20
V Прилози	21
Прилог 1 – Интерна контрола и интерна ревизија	22
Прилог 2 - Предузете мере у поступку ревизије	29
Прилог 3 – Мере исправљања неправилности утврђених у спроведеној ревизији финансијских извештаја и правилности пословања Комисије за хартије од вредности, Београд за 2016. годину у делу који се односи на правилност пословања.....	29
3.1 Финансијско управљање и контрола	29
3.2 Интерна ревизија	30
3.3 Управљање ризицима.....	31
3.4 Дугорочни и краткорочни финансијски пласмани.....	32
3.5 Пословни приходи – Признавање прихода.....	34
3.6 Пословни приходи – Неуредан поднесак (захтев)	35
3.7 Пословни приходи – Утврђивање рокова и цене акција у поступку преузимања акционарског друштва	36
3.8 Пословни приходи – Неуређена интерна регулатива-Тарифни број 5 Правилника о тарифи Комисије	37
3.9 Пословни приходи - Образац обраде захтева	39
3.10 Финансијски приходи – Орочавање слободних новчаних средстава	40

I ЗАКЉУЧЦИ И НАЛАЗИ

1. Мере исправљања неправилности утврђених у спроведеној ревизији финансијских извештаја и правилности пословања Комисије за хартије од вредности, Београд за 2016. годину у делу који се односи на правилност пословања

1.1 Комисија је у целости отклонила шест неправилности у делу који се односи на правилност пословања.

1.1.1. Комисија је општим актом донетим 2021. године уредила интерне рачуноводствене контролне поступке и вођење пословних књига је организовала тако да омогући контролу и исправност улазних података, увид у промет и стање рачуна главне књиге, хронологију уноса пословних промена и чување и коришћење података.

У претходној ревизији је утврђено да Комисија није општим актом уредила интерне рачуноводствене контролне поступке, нити је унос података у пословне књиге организовала тако да омогући контролу и исправност улазних података, увид у промет и стање рачуна, хронологију уноса пословних промена и чување и коришћење података, што није у складу са одредбама члана 7 став 1 и 2 Закона о рачуноводству.

Комисија је у 2022. години у целости отклонила неправилност откривену у ревизији која је спроведена за 2016. годину, јер је Правилником о рачуноводству и рачуноводственим политикама од 2. априла 2021. године уредила интерне рачуноводствене контролне поступке и вођење пословних књига је организовала тако да омогући контролу и исправност улазних података, увид у промет и стање рачуна главне књиге, хронологију уноса пословних промена и чување и коришћење података.

Више детаља у вези са овим налазом дато је у Прилогу 3 – поднаслов 3.1 Финансијско управљање и контрола.

1.1.2 Комисија је донела Процедуру у вези признавања прихода, којом је уредила формирање, ток и обим рачуноводствене документације као и моменат признавања прихода Комисије по поднетим захтевима за обраду предмета и приликом признавања прихода у 2022. години је примењивала овај интерни општи акт и захтеве међународног стандарда финансијског извештавања за мале и средње ентитете.

У претходној ревизији је утврђено да Комисија не формира рачуноводствене исправе односно не врши књижење рачуноводствених промена на основу рачуноводствених исправа, није организовала унос података у пословне књиге тако да омогући контролу улазних података и контролу исправности унетих података што није у складу са одредбама чл. 7 и 8 Закона о рачуноводству и признаје приходе супротно захтевима Одељка 23 Међународног стандарда финансијског извештавања (МСФИ) за мале и средње ентитете.

Комисија је у 2022. години у целости отклонила утврђену неправилност у ревизији која је спроведена за 2016. годину, јер је донела Процедуру у вези признавања прихода Комисије за хартије од вредности, којом је уредила формирање, ток и обим рачуноводствене документације као и моменат признавања прихода Комисије по поднетим захтевима за обраду предмета и јер је приликом признавања прихода у периоду свог пословања од 1. јануара 2022. до 31. децембра 2022. године, примењивала овај интерни општи акт и захтеве међународног стандарда финансијског извештавања за мале и средње ентитете.

Више детаља у вези са овим налазом дато је у Прилогу 3 – поднаслов 3.5 Пословни приходи – Признавање прихода.

1.1.3 Комисија је донетим интерним општим актом ближе уредила процедуру обраде захтева за давање понуде за преузимање акција и у периоду свог пословања од 1. јануара 2022. до 31. децембра 2022. године је примењивала овај интерни општи акт.

У претходној ревизији је утврђено да се нисмо уверили да је Комисија у поступку преузимања акција циљног друштва „Фабрика шећера ТЕ-ТО“ а.д. Сента (наплаћена накнада у износу од 747 хиљада динара) поступала у складу са одредбама члана 5 став 2, члана 6 ст. 1 и 2, члана 22 као и члана 4 став 2 Закона о преузимању акционарских друштава.

Комисија је у 2022. години у целости отклонила неправилност откривену у ревизији која је спроведена за 2016. годину, јер је донетим интерним општим актом ближе уредила процедуру обраде захтева за давање понуде за преузимање акција, у погледу послова, активности и овлашћења при обради захтева и јер је у периоду свог пословања од 1. јануара 2022. до 31. децембра 2022. године примењивала овај интерни општи акт.

Више детаља у вези са овим налазом дато је у Прилогу 3 – поднаслов 3.7 Пословни приходи – Утврђивање рокова и цене акција у поступку преузимања акционарског друштва.

1.1.4 Комисија је донетим интерним општим актима ближе уредила наплату накнаде за давање дозволе за рад, односно обављања делатности инвестиционог друштва, у случајевима када истовремено одлучује о захтеву за давање дозволе за рад и захтеву за давање претходне сагласности за стицање квалификованог учешћа, на именовање директора и чланова управног одбора и на општа акта и у периоду свог пословања од 1. јануара 2022. до 31. децембра 2022. године је примењивала ове интерне опште акте.

У претходној ревизији је утврђено да је Комисија без одговарајућег акта вршила наплату издавања дозволе за рад, односно обављања делатности инвестиционог друштва и то само

износа прописаног тарифним ставом 5.2. иако је у току поступка давала сагласност и за стицање квалификованог учешћа (тарифни став 9.), на именовање директора и чланова управног одбора (тарифни став 8.) и на општа акта (тарифни став 7.).

Комисија је у 2022. години у целости отклонила неправилност откривену у ревизији која је спроведена за 2016. годину, јер је донетим интерним општим актима ближе уредила наплату накнаде за давање дозволе за рад, односно обављања делатности инвестиционог друштва, у случајевима када истовремено одлучује о захтеву за давање дозволе за рад и захтеву за давање претходне сагласности за стицање квалификованог учешћа, на именовање директора и чланова управног одбора и на општа акта и јер је у периоду свог пословања од 1. јануара 2022. до 31. децембра 2022. године примењивала ове интерне опште акте.

Више детаља у вези са овим налазом дато је у Прилогу 3 – поднаслов 3.8 Пословни приходи – Неуређена интерна регулатива-Тарифни број 5 Правилника о тарифи Комисије.

1.1.5 Комисија је донетим интерним општим актима ближе уредила облик и садржај „Обрасца обраде захтева“ као и послове, активности и овлашћења с тим у вези и у периоду свог пословања од 1. јануара 2022. до 31. децембра 2022. године је примењивала ова интерна општа акта.

У претходној ревизији је утврђено да Запослени Комисије за хартије од вредности приликом припреме предмета за седницу Комисије у свом раду користе „Образац обраде захтева“ при чему облик и садржај обрасца, као и послови, активности и овлашћења с тим у вези нису ближе уређени.

Комисија је у 2022. години у целости отклонила неправилност откривену у ревизији која је спроведена за 2016. годину, јер је донетим интерним општим актима ближе уредила облик и садржај „Обрасца обраде захтева“ као и послове, активности и овлашћења с тим у вези и јер је у периоду свог пословања од 1. јануара 2022. до 31. децембра 2022. године примењивала ова интерна општа акта.

Више детаља у вези са овим налазом дато је у Прилогу 3 – поднаслов 3.9 Пословни приходи - Образац обраде захтева.

1.1.6 Комисија је донела Правилник којим су ближе уређени критеријуми и поступак по коме Комисија врши избор пословних банака код којих орочава новчана средства. У току 2022. године Комисија није орочавала слободна новчана средства.

У претходној ревизији је утврђено да Комисија није актима уредила поступак орочавања слободних новчаних средстава код пословних банака.

Комисија је у 2022. години у целости отклонила неправилност откривену у ревизији која је спроведена за 2016. годину, јер је донела Правилник којим су ближе уређени критеријуми и поступак по коме Комисија врши избор пословних банака код којих орочава новчана средства. У току 2022. године Комисија није орочавала слободна новчана средства.

Више детаља у вези са овим налазом дато је у Прилогу 3 – поднаслов 3.10 Финансијски приходи – Орочавање слободних новчаних средстава.

1.2 Комисија је делимично отклонила две неправилности у делу који се односи на правилност пословања.

1.2.1 Комисија је у 2022. години делимично отклонила неправилност откривену у ревизији која је спроведена за 2016. години. Комисија је образовала радну групу за увођење и развој система финансијског управљања и контроле и доношење стратегије управљања ризицима, усвојила Стратегију увођења, примене и развоја финансијског управљања и контроле, Стратегију управљања ризицима, Листу пословних процеса. Међутим, Комисија није успоставила систем управљања ризицима, што није у складу са чланом 81 ст. 2-4 Закона о буџетском систему, а у вези са чланом 7 став 1 Правилника о заједничким критеријумима и стандардима за успостављање, функционисање и извештавање о систему финансијског управљања и контроле у јавном сектору.

У претходној ревизији је утврђено да Комисија није усвојила стратегију управљања ризиком и успоставила систем управљања ризицима у складу са обавезама прописаним одредбама члана 81 Закона о буџетском систему, Правилником о заједничким критеријумима и стандардима за успостављање, функционисање и извештавање о систему финансијског управљања и контроле у јавном сектору и Стратегијом развоја интерне финансијске контроле у јавном сектору у Републици Србији.

У поступку ревизије је утврђено да је Комисија маја 2018. године образовала радну групу за увођење и развој система финансијског управљања и контроле и доношење стратегије управљања ризицима, да је децембра 2019. године усвојила Стратегију увођења, примене и развоја финансијског управљања и контроле, да је септембра 2022. године усвојила Стратегију управљања ризицима, а октобра 2022. године Листу пословних процеса. Међутим, Комисија није успоставила систем управљања ризицима, што није у складу са чланом 81 ст. 2-4 Закона о буџетском систему, а у вези са чланом 7 став 1 Правилника о заједничким критеријумима и стандардима за успостављање, функционисање и извештавање о систему финансијског управљања и контроле у јавном сектору.

У циљу успостављања система управљања ризицима као дела система финансијског управљања и контроле, Комисија је у поступку ревизије донела Регистар ризика број: 4/5-112-542/31-18

од 27. фебруара 2023. године, који садржи информације о ризицима и лицима одговорним за управљање ризицима (пословни процес, циљ пословног процеса, опис ризика, утицај, вероватноћа, рангирање, потребне радње, одговорно лице, рок за извршење, датум контроле извршења и статус извршења мере).

Више детаља у вези са овим налазом дато је у Прилогу 3 – поднаслов 3.3 Управљање ризицима.

1.2.2 Комисија је у 2022. години делимично отклонила неправилност откривену у ревизији која је спроведена за 2016. годину. Комисија је донела интерна општа акта којима је уредила начин поступања стручних служби у случају пријема неуредних захтева. Међутим, Комисија није у потпуности примењивала ова интерна акта, као ни одредбе чл. 59 став 1 и 70 став 2 Закона о општем управном поступку, којима је уређено поступање органа са неуредним поднеском и обавештавање електронским путем.

У претходној ревизији је утврђено да Комисија приликом пријема неуредних захтева није сачињавала акт којим констатује ту чињеницу, нити је обавештавала подносиоца захтева на који начин и у ком року да уреди исти, што није у складу са одредбама члана 13 став 8 Закона о преузимању акционарских друштава, члана 242 став 1 Закона о тржишту капитала у вези са чланом 58 Закона о општем управном поступку и чланом 13 став 2 Правилника о садржини и форми понуде за преузимање акција.

У поступку ревизије је утврђено да је Комисија у 2022. години делимично отклонила неправилност откривену у ревизији која је спроведена за 2016. годину. Комисија је донела Смернице за поступање у предметима одобрења понуде за преузимање акција и Интерно упутство о поступању по поднетим захтевима у Сектору за учеснике на тржишту, којима је уредила начин поступања стручних служби у случају пријема неуредних захтева. Међутим, Комисија није у потпуности примењивала ова интерна акта, и није у седам предмета у року од осам дана од пријема неуредног захтева обавестила подносиоца на који начин треба да уреди захтев, у пет предмета није подносиоцу захтева одредила дужину рока за уређење захтева, у два предмета је одредила уређење захтева у што краћем року, у једном предмету је одредила рок за уређење захтева који је краћи од осам дана, у десет предмета није навела правне последице уколико подносилац не уреди захтев, што није у складу са одредбама члана 59 став 1 Закона о општем управном поступку и у осам предмета није затражила потврду о пријему мејла којим се подносилац обавештава о потреби да уреди захтев, што није у складу са одредбама члана 70 став 2 Закона о општем управном поступку, као ни са Смерницама за поступање у предметима одобрења понуде за преузимање акција и Интерним упутством о поступању по поднетим захтевима у Сектору за учеснике на тржишту.

1.3 Комисија није отклонила две неправилности у делу који се односи на правилност пословања.

У вези са утврђеним дали смо препоруку за отклањање неправилности (Препорука број 3).

Више детаља у вези са овим налазом дато је у Прилогу 3 – поднаслов 3.6 Пословни приходи – Неуредан поднесак (захтев).

1.3.1 Комисија у 2022. години није отклонила неправилност откривену у ревизији која је спроведена за 2016. годину, јер није успоставила интерну ревизију, што није у складу са Законом о буџетском систему и Правилником о заједничким критеријумима за организовање и стандардима и методолошким упутствима за поступање и извештавање интерне ревизије у јавном сектору, којима је прописано да корисници јавних средстава успостављају интерну ревизију.

У претходној ревизији је утврђено да Комисија није обезбедила и успоставила интерну ревизију у складу са обавезама прописаним Законом о буџетском систему и Правилником о заједничким критеријумима за организовање и стандардима и методолошким упутствима за поступање и извештавање интерне ревизије у јавном сектору, и да није известила министра о адекватности и функционисању система финансијског управљања и контроле у 2016. години.

Комисија у 2022. години није отклонила неправилност која је утврђена у ревизији која је спроведена за 2016. годину, јер није успоставила интерну ревизију у складу са чланом 82 Закона о буџетском систему и Правилником о заједничким критеријумима за организовање и стандардима и методолошким упутствима за поступање и извештавање интерне ревизије у јавном сектору, којима је прописано да корисници јавних средстава успостављају интерну ревизију.

У поступку ревизије је утврђено да у 2022. години у Комисији: није попуњено систематизовано радно место интерног ревизора, није обављана интерна ревизија и нису сачињени ревизорски извештаји о обављеној ревизији, Комисија није имала донету Повељу интерне ревизије, Етички кодекс интерне ревизије, Методолошко упутство о начину обављања интерне ревизије, Стратешки план интерне ревизије, као ни годишњи план интерне ревизије, који су прописани Правилником о заједничким критеријумима за организовање и стандардима и методолошким упутствима за поступање и извештавање интерне ревизије у јавном сектору.

У вези са утврђеним дали смо препоруку за отклањање неправилности (Препорука број 1).

Више детаља у вези са овим налазом дато је у Прилогу 3 – поднаслов 3.2 Интерна ревизија.

1.3.2 Комисија у 2022. години није отклонила неправилност откривену у ревизији која је спроведена за 2016. годину, јер није уписала хипотеку на непокретности по основу Уговора о откупу стана из 1998. године, који су закључили СРЈ - Савезна комисија за хартије од вредности и финансијско тржиште и један запослени, у складу са којим су у пословним књигама Комисије исказани финансијски пласмани у износу од 142 хиљаде динара, нити је Комисија након 30. јануара 2018. године предузела активности ради успостављања хипотеке на предметној непокретности у своју корист.

У претходној ревизији је утврђено да по основу Уговора о откупу стана од 28. маја 1998. године, који су закључили СРЈ - Савезна комисија за хартије од вредности и финансијско тржиште и један запослени, по ком основу су исказани пласмани у износу од 198 хиљада динара, није уписана хипотека на предметну непокретност у складу са одредбама уговора.

У поступку ревизије је утврђено да по основу Уговора о откупу стана бр. 01/5-747/2-98 од 28. маја 1998. године, који су закључили СРЈ – Савезна комисија за хартије од вредности и финансијско тржиште и један запослени, и по ком основу су исказани дугорочни и краткорочни финансијски пласмани на дан 31. децембар 2022. године у износу од 142 хиљаде динара, није уписана хипотека на предметној непокретности у складу са одредбама члана 5 наведеног уговора.

У вези са активностима које је Комисија предузела у циљу успостављања хипотеке, у поступку ревизије је утврђено да осим тога што је Комисија дана 30. јануара 2018. године упутила захтев купцу стана за испуњење уговорне обавезе у року од 30 дана од дана пријема захтева, Комисија није предузела друге активности у циљу успостављања хипотеке на предметној непокретности у своју корист, у складу са Уговором о откупу стана.

У вези са утврђеним дали смо препоруку за отклањање неправилности (Препорука број 2).

Више детаља у вези са овим налазом дато је у Прилогу 3 – поднаслов 3.4 Дугорочни и краткорочни финансијски пласмани.

II РЕЗИМЕ ОТКРИВЕНИХ НЕПРАВИЛНОСТИ И ПРЕПОРУКА

1. Резиме откривених неправилности

ПРИОРИТЕТ 1¹

- 1) Комисија је у 2022. години делимично отклонила неправилност откривену у ревизији која је спроведена за 2016. годину. Комисија је образовала радну групу за увођење и развој система финансијског управљања и контроле и доношење стратегије управљања ризицима, усвојила Стратегију увођења, примене и развоја финансијског управљања и контроле Комисије за хартије од вредности, Стратегију управљања ризицима у Комисији за хартије од вредности, Листу пословних процеса у кориснику јавних средстава Комисији за хартије од вредности Републике Србије. Међутим, Комисија није успоставила систем управљања ризицима, што није у складу са чланом 81 ст. 2-4 Закона о буџетском систему, а у вези са чланом 7 став 1 Правилника о заједничким критеријумима и стандардима за успостављање, функционисање и извештавање о систему финансијског управљања и контроле у јавном сектору. (3.3 Управљање ризицима – Откривена неправилност 2).
- 2) Комисија је у 2022. години делимично отклонила неправилност откривену у ревизији која је спроведена за 2016. годину. Комисија је донела Смернице за поступање у предметима одобрења понуде за преузимање акција и Интерно упутство о поступању по поднетим захтевима у Сектору за учеснике на тржишту, којима је уредила начин поступања стручних служби у случају пријема неуредних захтева. Међутим, Комисија није у потпуности примењивала ова интерна акта, и није у седам предмета у року од осам дана од пријема неуредног захтева обавестила подносиоца на који начин треба да уреди захтев, у пет предмета није подносиоцу захтева одредила дужину рока за уређење захтева, у два предмета је одредила уређење захтева у што краћем року, у једном предмету је одредила рок за уређење захтева који је краћи од осам дана, у десет предмета није навела правне последице уколико подносилац не уреди захтев, што није у складу са одредбама члана 59 став 1 Закона о општем управном поступку и у осам предмета није затражила потврду о пријему мејла којим се подносилац обавештава о потреби да уреди захтев, што није у складу са одредбама члана 70 став 2 Закона о општем управном поступку, као ни са Смерницама за поступање у предметима одобрења понуде за преузимање акција и Интерним упутством о поступању по поднетим захтевима у Сектору за учеснике на тржишту. (3.6 Пословни приходи – Неуредан поднесак (захтев) – Откривена неправилност 4).

ПРИОРИТЕТ 2²

- 3) Комисија у 2022. години није отклонила неправилност откривену у ревизији која је спроведена за 2016. годину, јер није успоставила интерну ревизију, што није у складу са чланом 82 Закона о буџетском систему и Правилником о заједничким критеријумима за организовање и стандардима и методолошким упутствима за поступање и извештавање интерне ревизије у јавном сектору, којима је прописано да корисници јавних средстава успостављају интерну ревизију. (3.2 Интерна ревизија – Откривена неправилност 1).

---

¹ ПРИОРИТЕТ 1 – Неправилности које је могуће отклонити у року од 90 дана,

² ПРИОРИТЕТ 2 – Неправилности које је могуће отклонити у року до годину дана

- 4) Комисија у 2022. години није отклонила неправилност откривену у ревизији која је спроведена за 2016. годину, јер није уписала хипотеку на непокретности по основу Уговора о откупу стана из 1998. године, који су закључили СРЈ - Савезна комисија за хартије од вредности и финансијско тржиште и један запослени, у складу са којим су у пословним књигама Комисије исказани финансијски пласмани у износу од 142.029 динара, нити је Комисија након 30. јануара 2018. године предузела активности ради успостављања хипотеке на предметној непокретности у своју корист. (3.4 Дугорочни и краткорочни финансијски пласмани - Откривена неправилност 3).

ПРИОРИТЕТ 3³

У поступку ревизије нису откривене неправилности трећег приоритета.

2. Резиме препорука

ПРИОРИТЕТ 1¹

- 1) Препоручујемо Комисији да приликом пријема и обраде неуредних захтева поступа у складу са одредбама Закона о општем управном поступку као и интерним Смерницама за поступање. (3.6 Пословни приходи – Неуредан поднесак (захтев) – Препорука број 3).

ПРИОРИТЕТ 2⁴

- 2) Препоручујемо Комисији да успостави интерну ревизију у складу са Законом о буџетском систему и Правилником о заједничким критеријумима за организовање и стандардима и методолошким упутствима за поступање и извештавање интерне ревизије у јавном сектору. (3.2 Интерна ревизија – Препорука број 1).
- 3) Препоручујемо Комисији да у складу са Уговором о откупу стана бр. 01/5-747/2-98 од 28. маја 1998. године, предузме активности ради успостављања хипотеке на предметној непокретности у своју корист. (3.4 Дугорочни и краткорочни финансијски пласмани - Препорука број 2)

ПРИОРИТЕТ 3⁸

У поступку ревизије нису дате препоруке трећег приоритета.

---

³ ПРИОРИТЕТ 3 – Неправилности које је могуће отклонити у року до три године

III ЗАХТЕВ ЗА ДОСТАВУ ОДАЗИВНОГ ИЗВЕШТАЈА

Комисија за хартије од вредности, Београд је, на основу члана 40 став 1 Закона о Државној ревизорској институцији, дужна да поднесе Државној ревизорској институцији писани извештај о отклањању откривених неправилности (одазивни извештај) у року од 90 дана почев од наредног дана од дана уручења овог извештаја.

Одазивни извештај мора да садржи:

- 1) навођење ревизије, на коју се он односи;
- 2) кратак опис неправилности у пословању, које су откривене ревизијом;
- 3) приказивање мера исправљања.

Мере исправљања су мере које субјект ревизије предузима да би отклонио неправилности у свом пословању или мере умањења ризика од појављивања одређене неправилности у свом будућем пословању за чије предузимање субјект ревизије мора поднети уз одазивни извештај одговарајуће доказе.

Комисија за хартије од вредности, Београд је, обавезна да у одазивном извештају искаже мере исправљања по основу откривених неправилности односно свих налаза датих у Извештају о ревизији правилности пословања, као и да поступи по датим препорукама, осим оних који су отклоњени у току обављања ревизије и садржани у поглављу Предузете мере у поступку ревизије. За мере исправљања је дужно да уз одазивни извештај достави доказе према следећем:

1. За неправилности првог приоритета, односно које је могуће отклонити у року од 90 дана Комисија за хартије од вредности, Београд, обавезна је да достави доказе о отклањању неправилности односно предузимању мера исправљања;
2. За неправилности другог приоритета, односно које је могуће отклонити у року до годину дана, и трећег приоритета, односно које је могуће отклонити у року до три године, Комисија за хартије од вредности, Београд, обавезна је да достави акциони план у којем ће описати мере и активности које ће бити предузете ради отклањања неправилности или смањења ризика од појављивања неправилности у будућем пословању као и планирани период предузимања мера и одговорно лице.

На основу члана 40 став 2 Закона о Државној ревизорској институцији одазивни извештај је јавна исправа која је потписана и оверена печатом од стране одговорног лица субјекта ревизије.

Државна ревизорска институција ће оценити веродостојност одазивног извештаја, тј. провериће истинитости навода о мерама исправљања, предузетим од стране субјекта ревизије, подносиоца одазивног извештаја. У случају потребе извршиће се и ревизија одазивног извештаја. Такође, извршиће се и оцена да ли су мере исправљања исказане у одазивном извештају задовољавајуће.

Сагласно члану 57 став 1 тачка 3) Закона о Државној ревизорској институцији, ако субјект ревизије у чијем су пословању откривене неправилности, не подносе у прописаном року Институцији одазивни извештај, против одговорног лица субјекта ревизије поднеће се захтев за покретање прекршајног поступка.

Ако се оцени да одазивни извештај не указује да су откривене неправилности отклоњене на задовољавајући начин, сматра се да субјект ревизије крши обавезу доброг пословања. Ако се ради о незадовољавајућем отклањању значајне неправилности, сматра се да постоји тежи облик кршења обавезе доброг пословања. У овим случајевима Државна ревизорска институција је овлашћена да предузима мере сагласно члану 40 ст. 7 до 13 Закона о Државној ревизорској институцији.

Генерални државни ревизор

Др Душко Пејовић
Државна ревизорска институција
Макензијева 41
11000 Београд, Србија
22. мај 2023. године

IV КАРАКТЕРИСТИКЕ РЕВИЗИЈЕ

Ревизија је спроведена на основу члана 9 Закона о Државној ревизорској институцији⁴, Програма ревизије Државне ревизорске институције за 2023. годину и Закључка о спровођењу ревизије Комисије за хартије од вредности, Београд.

1. Предмет ревизије

Спроводи се ревизија правилности пословања Комисије за хартије од вредности, Београд за 2022. годину која се односи на спровођење мера исправљања по Извештају о ревизији финансијских извештаја и правилности пословања Комисије за хартије од вредности, Београд за 2016. годину.

2. Ревидирани период пословања

Ревизијом је обухваћено пословање субјекта ревизије у периоду од 1. јануара 2022. године до 31. децембра 2022. године.

3. Информације о субјекту ревизије

Комисија за хартије од вредности (у даљем тексту: Комисија) основана је Одлуком Савезног извршног већа о саставу, делокругу и начину рада Комисије од 11. јануара 1990. године, тада као Комисија за давање одобрења о издавању дугорочних вредносних папира. Комисија је независна и самостална организација Републике Србије, која за свој рад непосредно одговара Народној скупштини.

Комисија обавља регулаторну и надзорну функцију на тржишту капитала Републике Србије.

Овлашћења и надлежности Комисије утврђене су Законом о тржишту капитала, Законом о преузимању акционарских друштава, Законом о отвореним инвестиционим фондовима са јавном понудом, Законом о алтернативним инвестиционим фондовима и другим прописима којима се регулише тржиште капитала, као и Законом о ревизији, Законом о робним берзама, Законом о спречавању прања новца и финансирању тероризма.

Комисија је колегијални орган са надлежностима и одговорностима утврђеним законима. Комисија има пет чланова, укључујући и председника Комисије, које, на предлог надлежног радног тела за послове финансија Народне скупштине Републике Србије, бира и разрешава Народна скупштина. Комисију представља председник, који руководи њеним радом. Председник и чланови Комисије бирају се на пет година.

Одлуком Народне скупштине Републике Србије, на шестој седници Другог редовног заседања у 2021. години, одржаној 17. новембра 2021. године изабран је X сазив Комисије за хартије од вредности.

Комисија доноси статут, којим уређује своје надлежности, као и организацију и начин обављања послова из тих надлежности, права, обавезе и одговорности чланова, председника и секретара Комисије, права и обавезе осталих запослених, начин обезбеђења средстава за рад, начин доношења општих и појединачних аката и друга питања значајна за рад Комисије. Сагласност на Статут Комисије даје надлежно радно тело за послове финансија Народне скупштине.

---

⁴ „Службени гласник РС“, бр. 101/05, 54/07, 36/10 и 44/18 – др. закон.

Комисија је на седници одржаној 22. септембра 2011. године донела Статут број: 2/0-01-517/2-11, а на седници одржаној 6. августа 2020. године Одлуку о изменама и допунама Статута Комисије за хартије од вредности број: 2/0-01-517/5-11.

Пун назив: Комисија за хартије од вредности
Скраћени назив: Комисија за хартије од вредности
Седиште и адреса: Београд, Омладинских бригада број 1
Матични број: 07446403
Шифра делатности: 8411 - делатност државних органа
ПИБ: 102037202

Комисија одлучује на седницама, које води председник Комисије или члан кога он овласти. Комисија одлучује већином гласова свих чланова, укључујући и председника.

Комисија има стручну службу коју сачињавају секретар и остали запослени у Комисији. Секретар Комисије руководи радом стручне службе и организује њен рад.

Комисија, у оквиру својих надлежности и у складу са одредбама закона, надлежна је, између осталог, да:

- доноси подзаконска и остала акта за спровођење закона;
- одобрава објављивање проспекта за јавну понуду и укључење финансијских инструмената у трговање;
- одобрава понуде и укључење финансијских инструмената у трговање који су изузети од обавезе објављивања проспекта, а одобрење Комисије је неопходно;
- одобрава физичким и правним лицима статус квалификованих инвеститора;
- даје дозволу за обављање делатности инвестиционим друштвима, дозволу за рад организатору тржишта, одбија захтев за давање дозволе, привремено или трајно одузима дозволе;
- даје дозволу организатору Фонда за заштиту инвеститора и сагласност на општа акта Фонда и измене тих општих аката;
- одобрава понуде за преузимање акционарских друштава;
- одобрава измене општих аката, стицање квалификованог учешћа, даје претходну сагласност на именовање чланова управе организатора тржишта, инвестиционих друштава и Централног регистра;
- регулише, врши надзор и прати:
  - (1) послове издаваоца и јавних друштава;
  - (2) извршавање обавезе извештавања издавалаца и учесника на регулисаном тржишту, односно мултилатералној трговачкој платформи (МТП);
  - (3) пословање лица из алинеје 5 овог става, укључујући и лица која поседују квалификовано учешће, чланове управе и друге запослене код тих лица;
  - (4) пословање Централног регистра, лица са квалификованим учешћем, чланове управе и запослене у Централном регистру;
  - (5) секундарно трговање финансијским инструментима у Републици, без обзира на то да ли се такво трговање врши на регулисаном тржишту, односно МТП или ван њих;
  - (6) пословање Фонда, организатора Фонда и чланова Фонда;
- даје дозволе за рад друштвима за управљање отвореним инвестиционим фондовима са јавном понудом (у даљем тексту: УЦИТС фонд), односно алтернативним инвестиционим фондом (у даљем тексту: АИФ);
- одобрава измене општих аката и стицање квалификованог учешћа и даје претходну сагласност на именовање чланова управе друштва за управљање УЦИТС фондовима;
- даје дозволе за обављање делатности робне берзе;

- прати усклађеност са одредбама и повреду одредби закона, аката Комисије и општих аката организатора тржишта, инвестиционих друштава и Централног регистра;
- води регистре;
- обавља контролу квалитета рада друштава за ревизију, самосталних ревизора и лиценцираних овлашћених ревизора у складу са законом којим су уређени услови и начин обављања ревизије финансијских извештаја;
- врши надзор, предузима и контролише спровођење мера и санкција у вези са применом закона којим се уређује преузимање акционарских друштава, закона којим се уређује пословање отворених инвестиционих фондова са јавном понудом и закона којим се регулише пословање алтернативних инвестиционих фондова, закона којим се уређује пословање робних берзи, закона којим су уређени услови и начин обављања ревизије финансијских извештаја и закона којим се регулише спречавање прања новца и финансирања тероризма.

Комисија је на дан 31. децембар 2022. године имала 38 запослених лица.

4. Обим ревизије, ограничења у погледу обима

У складу са ISSAI 4000 – „Стандард за ревизију правилности пословања“ и са усвојеним приступом у Државној ревизорској институцији прибавили смо довољно адекватних и поузданих доказа за давање закључка да ли је предмет ревизије у складу, по свим материјално значајним питањима са применљивим критеријумима.

Ови поступци укључују и процену ризика од материјално значајне неусклађености са прописима.

Спровели смо процену ризика од материјално значајне неусклађености са прописима у областима за које су у поступку ревизије за 2016. годину утврђене неправилности.

На основу процене ризика утврђено је постојање ризика у предузимању мера исправљања по препорукама датим у Извештају о ревизији финансијских извештаја и правилности пословања Комисије за хартије од вредности, Београд за 2016. годину.

Ради остваривања циљева ревизије, а на основу процене ризика, спровели смо адекватне ревизорске поступке да би добили уверавање у разумној мери да ли су мере исправљања по препорукама датим у Извештају о ревизији финансијских извештаја и правилности пословања Комисије за хартије од вредности, Београд за 2016. годину, спроведене на задовољавајући начин.

Приликом спровођења ревизије није било ограничења у погледу обима, посматране су све дате препоруке и предузете мере исправљања у претходно спроведеној ревизији, које су описане у Извештају о ревизији финансијских извештаја и правилности пословања Комисије за хартије од вредности, Београд за 2016. годину.

Комисија је у законском року доставила Одазивни извештај у коме је навела које је мере исправљања предузела ради отклањања утврђених неправилности, а на основу ког је Државна ревизорска институција издала Послеревизиони извештај о мерама исправљања Комисије за хартије од вредности, Београд.

У Послеревизионом извештају о мерама исправљања Комисије за хартије од вредности, Београд је утврђено да је за шест неправилности Комисија предузела мере исправљања које су оцењене као задовољавајуће, а за три неправилности мере исправљања су оцењене као делимично задовољавајуће.

5. Критеријуми

У ревизији правилности пословања Комисије извршена је процена усклађености предмета ревизије са следећим прописима који су идентификовани као извор критеријума:

- 1) Закон о Државној ревизорској институцији (члан 10),
- 2) Закон о буџетском систему⁵,
- 3) Закон о рачуноводству⁶,
- 4) Закон о тржишту капитала⁷,
- 5) Закон о преузимању акционарских друштава⁸,
- 6) Закон о отвореним инвестиционим фондовима са јавном понудом⁹,
- 7) Закон о алтернативним инвестиционим фондовима¹⁰,
- 8) Закон о општем управном поступку¹¹,
- 9) Правилник о тарифи¹²,
- 10) друга интерна акта субјекта ревизије.

6. Методологија рада

У вршењу ове ревизије спровели смо следеће поступке:

- анализу прописа, општих и интерних аката који уређују области у којима су утврђене неправилности у Извештају о ревизији финансијских извештаја и правилности пословања Комисије за хартије од вредности, Београд за 2016. годину,
- испитивање активности, одлука Комисије у вези са предузимањем мера за отклањање утврђених неправилности у Извештају о ревизији финансијских извештаја и правилности пословања Комисије за хартије од вредности, Београд за 2016. годину,
- интервјуисање одговорних особа Комисије.

Након добијања довољних и одговарајућих доказа за оцену предмета ревизије састали смо се са представницима Комисије како бисмо их упознали са прелиминарним налазима и закључцима ревизије, потврдили тачност чињеница и добили одговоре и коментаре одговорних лица.

---

⁵ „Службени гласник РС“, бр. 54/09, 73/10, 101/10, 101/11, 93/12, 62/13, 63/13 - испр., 108/13, 142/14, 68/15 - др. закон, 103/15, 99/16, 113/17, 95/18, 31/19, 72/19, 149/20, 118/21, 138/22 и 118/21 - др. закон

⁶ „Службени гласник РС“, бр. 73/19 и 44/21 - др. закон

⁷ „Службени гласник РС“, бр. 31/11, 112/15, 108/16, 9/20 и 153/20

⁸ „Службени гласник РС“, бр. 46/06, 107/09, 99/11 и 108/16

⁹ „Службени гласник РС“, број 73/19

¹⁰ „Службени гласник РС“, број 73/19

¹¹ „Службени гласник РС“, бр. 18/16, 95/18 - аутентично тумачење и 2/23 - одлука УС

¹² „Службени гласник РС“, бр. 16/12, 50/12, 57/12 - испр., 68/12, 14/13, 78/19, 75/20, 78/20, 92/21 и 96/21 - испр.

7. Стандарди ревизије примењени у ревизији

Ревизија је извршена у складу са ИССАИ 100 „Фундаментални принципи ревизије јавног сектора“, ИССАИ 400 „Фундаментални принципи ревизије правилности пословања“ и ИССАИ 4000 „Стандард за ревизију правилности пословања“.

V Прилози

Прилог 1 – Интерна контрола и интерна ревизија

Интерна финансијска контрола представља скуп политика и процедура које руководство успоставља у циљу економичног, ефикасног и ефективног испуњавања циљева субјекта ревизије, поштовања спољашњих правила и политика управљања, заштите имовине и података, спречавања и препознавања превара и грешака, очувања квалитета рачуноводствених евиденција и правовременог пружања поузданих финансијских и управљачких информација. Интерна контрола у јавном сектору код корисника јавних средстава обухвата:

- 1) финансијско управљање и контролу;
- 2) интерну ревизију;
- 3) хармонизацију и координацију финансијског управљања и контроле и интерне ревизије коју обавља Министарство финансија – Централна јединица за хармонизацију.

1.1 Финансијско управљање и контрола

Законом о буџетском систему и Правилником о заједничким критеријумима и стандардима за успостављање, функционисање и извештавање о систему финансијског управљања и контроле у јавном сектору прописана је обавеза руководиоца корисника јавних средстава да успостави систем финансијског управљања и контроле.

У оквиру система финансијског управљања и контроле одвија се процес који је у функцији постизања циљева у области поузданог финансијског извештавања и области усклађености пословања Комисије са важећим законима и другим прописима. Законом о буџетском систему, у члану 80 утврђено је да систем интерних контрола обухвата: (а) финансијско управљање и контролу код корисника јавних средстава, (б) интерну ревизију и (в) хармонизацију и координацију финансијског управљања и контроле и интерне ревизије коју обавља Министарство финансија - Централна јединица за хармонизацију.

Финансијско управљање и контрола је систем политика, процедура и активности које успоставља, одржава и редовно ажурира руководиоца корисника јавних средстава, а којим се управљајући ризицима обезбеђује уверавање у разумној мери да ће се циљеви корисника јавних средстава остварити на правилан, економичан, ефикасан и ефективан начин, кроз:

- пословање у складу са прописима, унутрашњим актима и уговорима;
- потпуност, реалност и интегритет финансијских и пословних извештаја;
- добро финансијско управљање и заштиту средстава и података (информација);

Финансијско управљање и контрола садрже пет међусобно повезаних компоненти:

- контролно окружење;
- управљање ризицима;
- контролне активности;
- информисање и комуникације;
- праћење и процена система.

1.1.1 Контролно окружење

Контролно окружење има пресудан утицај на одлучивање и извршавање предвиђених активности и у значајној мери креира и утиче на функционисање и ефикасност укупног система интерне контроле Комисије. Контролно окружење одражава став и свест о интерној контроли у оквиру Комисије. Уколико успостављени систем контроле није одговарајући и ако контролно окружење није позитивно, мање су шансе да укупни систем интерне контроле буде успешан. Фактори који се одражавају унутар контролног окружења обухватају: функције и

надлежности, стил рада, методе доделе и делегирања овлашћења и одговорности, организациону структуру Комисије и одговарајуће субординације.

Руководство Комисије је одговорно за успостављање одговарајуће организационе структуре која јасно додељује одговорности и овлашћења, одређује одговарајуће контроле и надзире њихову адекватност и ефективност. Укључивање највишег руководства у питања интерне контроле је од кључне важности за постизање њене ефективности, чиме се даје тон који одређује да ли контролно окружење доприноси ефикасном функционисању интерне контроле. Систем финансијског управљања и контроле односи се на све руководиоце и запослене, а обухвата све организационе јединице, процесе, активности, програме и пројекте у оквиру корисника јавних средстава.

Комисија је независна и самостална организација Републике Србије, која за свој рад непосредно одговара Народној скупштини.

Комисија има пет чланова, укључујући и председника Комисије.

Председника и чланове Комисије бира и разрешава Народна скупштина Републике Србије на предлог надлежног радног тела за послове финансија Народне скупштине.

Комисију представља и заступа председник, који руководи њеним радом.

Председник и чланови Комисије бирају се на пет година и остају на дужности све док не буду разрешени.

Председник и чланови Комисије у садашњем 10. сазиву на дужности су од 24. новембра 2021. године.

Контролно окружење обухвата следеће принципе:

- 1) Посвећеност интегритету и етичким вредностима руководства и запослених;
- 2) Вршење надзора над развојем и учинком интерне контроле од стране управљачке структуре;
- 3) Успостављање структура и линија извештавања, као и система надлежности и одговорности у остваривању циљева од стране руководства;
- 4) Посвећеност привлачењу, развоју и задржавању стручних појединаца, у складу са циљевима корисника јавних средстава;
- 5) Одговорност запослених за реализацију својих задужења у погледу интерне контроле ради остваривања циљева корисника јавних средстава.

Основни циљеви и визија Комисије усмерени су на обављање регулаторне и надзорне функције на тржишту капитала Републике Србије.

Правилником о организацији и систематизацији послова у Комисији за хартије од вредности из марта 2017. године, са припадајућим изменама из 2019, 2020, 2021, 2022 и 2023. године, уређује се организација рада и систематизација послова. У циљу обављања сродних, међусобно повезаних, пословних процеса у Комисији се организују сектори, као највиши организациони делови, и службе, као организациони делови који нису у саставу сектора и одговарају директно Председнику.

Пословни процеси у Комисији обављају се у следећим организационим деловима:

1. Сектор за хартије од вредности и регистар јавних друштава
2. Сектор за учеснике на тржишту
3. Сектор за непосредни надзор
4. Сектор за правне послове
5. Сектор за међународну сарадњу и развој
6. Сектор информатике

7. Служба за финансијско пословање
8. Сектор за послове контроле квалитета ревизије.

У оквиру Сектора за хартије од вредности и регистар јавних друштава и Сектора за учеснике на тржишту, Правилником су, између осталог, систематизована радна места: Директор Сектора за хартије од вредности и регистар јавних друштава и Директор Сектора за учеснике на тржишту, у чијој надлежности су следећи послови: обавља најсложеније послове из делокруга сектора који захтевају посебну стручност и самосталност у раду; прати спровођење и анализира ефекте спровођења прописа из делокруга сектора и предлаже њихове измене и допуне; непосредним и посредним руководиоцима предлаже мере за унапређење рада сектора; обавља и друге послове из делокруга сектора које одреди непосредни, односно посредни руководилац.

У поступку ревизије је утврђено да у Комисији током 2022. године ова радна места нису била попуњена.

Правилником о изменама и допунама Правилника о организацији и систематизацији послова у Комисији за хартије од вредности из марта 2018. године, систематизовано је радно место - интерни ревизор, у чијој су надлежности следећи послови: у координацији са непосредним руководиоцем обавља послове интерне ревизије код корисника јавних средстава у смислу закона који уређује буџетски систем, правилника којим су уређени критеријуми за организовање, стандарди и методолошка упутства за поступање и извештавање интерне ревизије у јавном сектору, међународних стандарда интерне ревизије и етичког кодекса интерне ревизије, обавља и друге послове сродне побројаним, које одреди непосредни руководилац.

У поступку ревизије је утврђено да у Комисији током 2022. године ово радно место није било попуњено.

Откривена неправилност и препорука, дати су у Прилогу 3, тачка 3.2 Интерна ревизија.

1.1.2 Управљање ризицима

Ефикасан систем интерне контроле захтева препознавање и континуирану процену и оцењивање материјалних ризика који могу онемогућити постизање планираних циљева. Могу се разликовати нефинансијски ризици који обухватају оперативни ризик, правни ризик, ризик имиџа, политички ризик и др. и финансијски ризици који су повезани са управљањем јавним средствима. Ризик ликвидности представља ризик неефикасног управљања приливом средстава и може имати утицаја на финансијску стабилност Комисије, неиспуњавање обавезе према добављачима, извршење планираних активности и задатака, исплату зарада. Ризици могу бити присутни у готово свим аспектима рада Комисије, те је обавеза руководства да ове ризике континуирано процењује и истим управља, са задатком да пружи разумно уверавање да ће планирани циљеви бити остварени.

Управљање ризицима обухвата идентификовање, процену и контролу над потенцијалним догађајима и ситуацијама које могу имати негативан ефекат на остварење циљева корисника јавних средстава, са задатком да пружи разумно уверавање да ће ти циљеви бити остварени.

Према члану 7 Правилника о заједничким критеријумима и стандардима за успостављање, функционисање и извештавање о систему финансијског управљања и контроле у јавном сектору, ради вршења ових активности руководилац корисника јавних средстава усваја Стратегију управљања ризиком, која се ажурира сваке три године, као и у случају када се контролно окружење значајније измени.

Управљање ризицима обухвата следеће принципе:

- 1) Корисник јавних средстава утврђује циљеве на начин који је довољно јасан да би се омогућила идентификација и процена ризика који се односе на те циљеве;
- 2) Анализу ризика у оквиру корисника јавних средстава као основ за одлучивање о начину управљања ризицима;
- 3) Процену ризика од могућности преваре;
- 4) Идентификовање и анализу промена у оквиру корисника јавних средстава које би могле значајније утицати на систем интерне контроле.

У Смерницама за управљање ризицима Министарства финансија наводи се да је један од могућих алата за идентификовање и сагледавање ризика на нивоу Организације успостављање Регистра ризика, анализе ризика и оцене ризика, те процене финансијских последица активације тих ризика. Такође је потребно да се врши ажурирање регистра ризика са одређеном учесталošћу. Свака организација мора да припреми сопствену Стратегију управљања ризицима, која ће утврдити оквир за идентификовање ризика, њихову процену, решавање, извештавање и праћење. Сврха управљања ризицима је да пружи разумно уверавање да ће организација остварити своје циљеве. Стратегија управљања ризицима мора бити усвојена на одговарајућем нивоу руковођења, односно од стране надлежног органа. Регистар ризика је документ који пружа организацији кључне информације о ризицима и лицима одговорним за управљање ризицима. Ризици који утичу на остваривање циљева организације морају бити идентификовани и повезани са кључним пословним процесима. Морају се проценити могућности реализовања свих ризика и њихове последице. Један од кључних задатака руководиоца јесте управљање ризицима, тако да како стратешки, тако и оперативни ризици, треба да буду редовна тема разматрања на састанцима руководства.

У поступку ревизије је утврђено да Комисија током 2022. године није успоставила систем управљања ризицима.

Председник Комисије донео је Регистар ризика број: 4/5-112-542/31-18 од 27. фебруара 2023. године.

Откривена неправилност и предузете мере у поступку ревизије, дати су у Прилогу 3, тачка 3.3 Управљање ризицима.

1.1.3 Контролне активности

Контролне активности су писане политике и процедуре и њихова примена, а успостављају се ради пружања разумног уверавања да су ризици који утичу на постизање циљева ограничени на прихватљив ниво.

Политиком се дефинише шта треба радити, док поступци служе за спровођење дефинисане политике. Контролним поступцима имплементирају се контролне политике путем специфичних и рутинских задатака којим се обухватају основне функције контролних активности које треба да буду одвојене и адекватно надгледане, а то су: сегрегација дужности; ауторизација, овлашћење и одобравање; систем дуплог потписа; адекватно документовање; правила за приступ средствима и информацијама; и интерна верификација и поуздано извештавање.

Контролне активности могу бити превентивне и корективне. Превентивне контроле представљају проактивне контроле које се одвијају истовремено са извршавањем трансакције и имају задатак да спрече настанак или деловање одређене неправилности, грешке или другог облика деформације. Корективне контроле представљају контроле које се одвијају накнадно, након завршетка пословне трансакције и имају задатак да открију и искажу деловање одређене

неправилности, грешке или другог облика настале деформације - с циљем да се утврде и елиминирају њене негативне последице и да се њено деловање спречи у наредном периоду.

Контролне активности обухватају следеће принципе:

- 1) Одабир и развој контролних активности за свођење ризика на прихватљив ниво;
- 2) Одабир и развој општих контролних активности информационих технологија у пословним информационим системима да би се подстакло остваривање циљева;
- 3) Спровођење контролних активности кроз политике у којима су дефинисана очекивања, као и кроз процедуре у којима се те политике реализују.

Контролне активности морају бити одговарајуће, а трошкови за њихово увођење не смеју превазићи очекивану корист од њиховог увођења. Контролне активности које служе за свођење ризика на прихватљив ниво морају бити анализирани и ажурирани најмање једном годишње.

С тим у вези председник Комисије је марта 2017. године донео Правилник о организацији и систематизацији послова у Комисији за хартије од вредности, са припадајућим изменама из 2019, 2020, 2021, 2022 и 2023. године.

Поред наведеног правилника, у Комисији су донети и следећи правилници и процедуре:

1. Правилник о рачуноводству и рачуноводственим политикама из априла 2021. године;
2. Правилник о поступку наплате потраживања Комисије за хартије од вредности из октобра 2018. године, са припадајућим изменама из новембра 2020. године;
3. Правилник о критеријумима и поступку за избор пословних банака код којих се орочавају новчана средства Комисије за хартије од вредности из марта 2018. године;
4. Процедура у вези признавања прихода Комисије за хартије од вредности из децембра 2017. године;
5. Смернице за поступање у предметима одобрења понуде за преузимање акција из марта 2023. године, чиме су престале да важе Смернице из марта 2018. године;
6. Смернице за поступање по поднетим захтевима у Сектору за учеснике на тржишту из марта 2023. године, чиме је престало да важи Интерно упутство о поступању по поднетим захтевима у Сектору за учеснике на тржишту из марта 2018. године, и др.

Према препорученом приручнику Министарства финансија представљени су неки алати помоћу којих се може одржавати и редовно ажурирати систем финансијског управљања и контроле, на који начин су дате смернице корисницима јавних средстава за његово успостављање, одржавање и ажурирање. С тим у вези препоручује се израда Листе пословних процеса као и израда Мапе пословних процеса која обухвата шири дијапазон информација и, поред назива пословног процеса и активности, који су већ описани у Листи пословних процеса, дефинише и његов циљ, резултат, ризике, процедуре и веза са другим пословним процесима. Израдом мапе се добија свеобухватан опис организације и њеног делокруга, а уочавају се и међусобна повезаност пословних процеса, евентуални недостаци свих описаних пословних процеса и њихова могућа унапређења у циљу побољшања рада целокупне организације.

1.1.4 Информисање и комуникације

За успешно финансијско управљање и контролу од битног значаја је успостављање адекватног информационог система и ефективно комуницирање на свим хијерархијским нивоима корисника јавних средстава.

Информације и комуникација обухватају следеће принципе:

- 1) Прибављање, креирање и употребу релевантних и квалитетних информација како би се подстакло функционисање интерне контроле;
- 2) Интерну размену информација, укључујући циљеве и одговорности за интерну контролу, које су неопходне да би се подстакло функционисање интерне контроле;
- 3) Комуникацију са екстерним странама о питањима која утичу на функционисање компоненти интерне контроле.

Рачуноводствени систем представља основну претпоставку за ефикасно функционисање система рачуноводног информисања. Њега чине запослени, сви предвиђени поступци, технички уређаји и успостављене евиденције за стварање рачуноводствене информације, као и пренос информација до доносиоца одлука, корисника услуга и шире јавности. Све релевантне информације о битним интерним и екстерним догађајима и активностима, у финансијском и нефинансијском облику треба идентификовати, прикупити, обрадити и на одговарајући начин саопштити. Да би се то остварило неопходан је информациони систем којим се обухватају опште контроле и контроле појединих рачунарских апликација, што подразумева успостављање одговарајућег рачуноводног система путем кога се врши евидентирање трансакција, контролисање пословања, заштита имовине и припрема извештаја.

1.1.5 Праћење и процена система

Праћење и процена система подразумева континуирани процес надгледања финансијског управљања и контролу његове адекватности, функционалности, као и одговарајуће дизајнирање, са циљем побољшања његове ефикасности. Праћење и процена система се изводи на неколико начина: текућим увидом, самопроцењивањем и интерном ревизијом.

1.2 Интерна ревизија

Правилником о заједничким критеријумима за организовање и стандардима и методолошким упутствима за поступање и извештавање интерне ревизије у јавном сектору прописани су модели успостављања интерне ревизије код корисника јавних средстава.

Корисници јавних средстава треба да успоставе интерну ревизију у складу са чланом 82 Закона о буџетском систему. Правилником о заједничким критеријумима за организовање и стандардима и методолошким упутствима за поступање и извештавање интерне ревизије у јавном сектору су прописани модели успостављања интерне ревизије код корисника јавних средстава: 1) организовањем посебне функционално независне организационе јединице за интерну ревизију у оквиру корисника јавних средстава, која непосредно извештава руководиоца корисника јавних средстава; 2) организовањем заједничке јединице за интерну ревизију на предлог два или више корисника јавних средстава, уз претходну сагласност Централне јединице за хармонизацију Министарства финансија; 3) обављањем интерне ревизије од стране јединице интерне ревизије другог корисника јавних средстава, на основу споразума, уз претходну сагласност Централне јединице за хармонизацију Министарства финансија. Изузетно, кад не постоје услови за организовање јединице за интерну ревизију из става 1. овог члана, послове јединице за интерну ревизију може да обавља и интерни ревизор запослен код корисника јавних средстава.

Комисија је корисник јавних средстава у смислу члана 2 став 1 тачка 5) Закона о буџетском систему.

Према члану 82 Закона о буџетском систему корисници јавних средстава успостављају интерну ревизију. За успостављање и обезбеђење услова за адекватно функционисање интерне ревизије одговоран је руководилац корисника јавних средстава.

Интерна ревизија је организационо независна од делатности коју ревидира, није део ни једног пословног процеса, односно организационог дела организације, а у свом раду је непосредно одговорна руководиоцу корисника јавних средстава.

Функционална независност интерне ревизије се обезбеђује самосталним одлучивањем о: подручју ревизије на основу процене ризика, начину обављања ревизије и извештавању о обављеној ревизији.

Интерна ревизија на основу објективног прегледа доказа обезбеђује уверавање о адекватности и функционисању постојећих процеса управљања ризиком, контроле и управљања организацијом да ли ови процеси функционишу на предвиђен начин и омогућују остварење циљева организације.

Интерна ревизија пружа саветодавне услуге које се састоје од савета, смерница, обуке, помоћи или других услуга у циљу повећања вредности и побољшања процеса управљања датом организацијом, управљања ризицима и контроле.

Интерну ревизију обављају интерни ревизори. Интерни ревизори у вршењу функције, примењују међународне стандарде интерне ревизије, етички кодекс интерне ревизије и принципе објективности, компетентности и интегритета.

Руководилац корисника јавних средстава до 31. марта текуће године за претходну годину на прописани начин извештава министра о функционисању система интерне ревизије.

У поступку ревизије је утврђено да интерна ревизија није успостављена у Комисији.

Откривена неправилност и препорука, дати су у Прилогу 3, тачка 3.2 Интерна ревизија.

Извештавање о систему финансијског управљања и контроле

Чланом 19 Правилника о заједничким критеријумима и стандардима за успостављање, функционисање и извештавање о систему финансијског управљања је прописано да руководилац корисника јавних средстава извештава министра финансија о адекватности и функционисању успостављеног система финансијског управљања и контроле до 31. марта текуће године за претходну годину на обрасцима које припрема Централна јединица за хармонизацију. Чланом 32 Правилника о заједничким критеријумима за организовање и стандардима и методолошким упутствима за поступање и извештавање интерне ревизије у јавном сектору је прописано да руководилац корисника јавних средстава доставља годишњи извештај о раду интерне ревизије, најкасније до 31. марта текуће године за претходну годину.

Комисија је дана 31. марта 2023. године доставила Министарству финансија – Централној јединици за хармонизацију, Годишњи извештај о систему финансијског управљања и контроле за 2022. годину и Годишњи извештај о обављеним ревизијама и активностима интерне ревизије за 2022. годину, у којем је навела, поред осталог, да није успоставила интерну ревизију.

Прилог 2 - Предузете мере у поступку ревизије

Ради отклањања откривених неправилности, Комисија је у поступку ревизије предузела следеће мере исправљања:

У циљу успостављања система управљања ризицима као дела система финансијског управљања и контроле, Комисија је у поступку ревизије донела Регистар ризика број: 4/5-112-542/31-18 од 27. фебруара 2023. године, који садржи информације о ризицима и лицима одговорним за управљање ризицима (пословни процес, циљ пословног процеса, опис ризика, утицај, вероватноћа, рангирање, потребне радње, одговорно лице, рок за извршење, датум контроле извршења и статус извршења мере).

Прилог 3 – Мере исправљања неправилности утврђених у спроведеној ревизији финансијских извештаја и правилности пословања Комисије за хартије од вредности, Београд за 2016. годину у делу који се односи на правилност пословања

3.1 Финансијско управљање и контрола

Откривена неправилност у ревизији финансијских извештаја и правилности пословања за 2016. годину

Комисија општим актом није уредила интерне рачуноводствене контролне поступке, нити је унос података у пословне књиге организовала тако да омогући контролу и исправност улазних података, увид у промет и стање рачуна, хронологију уноса пословних промена и чување и коришћење података, супротно одредбама члана 7 став 1 и 2 Закона о рачуноводству.

Оцена мера исправљања у Послеревизионом извештају

У Послеревизионом извештају мера исправљања за ову неправилност оцењена је као задовољавајућа.

Пословање Комисије у 2022. години у вези са применом мера исправљања

У поступку ревизије је утврђено да је председник Комисије донео Правилник о изменама и допунама Правилника о рачуноводству и рачуноводственим политикама број: 2/0-01-51/2-15 од 21. марта 2018. године и Правилник о рачуноводству и рачуноводственим политикама број: 4/1-111-638/1-21 од 2. априла 2021. године, чијим је даном почетка примене престао да важи Правилник о рачуноводству и рачуноводственим политикама из фебруара 2015. године, са изменама и допунама Правилника из 2018. године.

Правилником о рачуноводству и рачуноводственим политикама од 2. априла 2021. године, Комисија је уредила интерне рачуноводствене контролне поступке и вођење пословних књига организовала је тако да омогући контролу и исправност улазних података, ради њихове правилне обраде и књижења у пословним књигама.

Налаз: Комисија је у 2022. години **у целости отклонила** неправилност откривену у ревизији која је спроведена за 2016. годину, јер је општим актом уредила интерне рачуноводствене контролне поступке и вођење пословних књига је организовала тако да омогући контролу и исправност улазних података, увид у промет и стање рачуна главне књиге, хронологију уноса пословних промена и чување и коришћење података.

3.2 Интерна ревизија

Откривена неправилност у ревизији финансијских извештаја и правилности пословања за 2016. годину

Комисија није обезбедила и успоставила интерну ревизију у складу са обавезама прописаним одредбама члана 82 Закона о буџетском систему и Правилником о заједничким критеријумима за организовање и стандардима и методолошким упутствима за поступање и извештавање интерне ревизије у јавном сектору, и није известила министра о адекватности и функционисању система финансијског управљања и контроле у 2016. години.

Оцена мера исправљања у Послеревизионом извештају

У Послеревизионом извештају мера исправљања за ову неправилност оцењена је као делимично задовољавајућа.

Предузета мера исправљања је задовољавајућа у делу наведених и документованих активности које је Комисија предузела у циљу успостављања интерне ревизије. Интерна ревизија је нормативно успостављена Правилником о изменама и допунама Правилника о организацији и систематизацији послова у Комисији за хартије од вредности број: 2/0-01-99/3-17 од 23. марта 2018. године, којим су систематизовани послови интерне ревизије, међутим, радно место интерног ревизора није попуњено. Мера исправљања је делимично задовољавајућа јер Комисија није успоставила интерну ревизију у складу са Законом о буџетском систему и Правилником о заједничким критеријумима за организовање и стандардима и методолошким упутствима за поступање и извештавање интерне ревизије у јавном сектору.

Пословање Комисије у 2022. години у вези са применом мера исправљања

У поступку ревизије је утврђено да интерна ревизија у 2022. години није успостављена у Комисији, што није у складу са чланом 82 Закона о буџетском систему и Правилником о заједничким критеријумима за организовање и стандардима и методолошким упутствима за поступање и извештавање интерне ревизије у јавном сектору, којима је прописано да корисници јавних средстава успостављају интерну ревизију, као и да је за успостављање и обезбеђење услова за адекватно функционисање интерне ревизије одговоран руководилац корисника јавних средстава.

Интерна ревизија је у Комисији нормативно успостављена Правилником о изменама и допунама Правилника о организацији и систематизацији послова из 2018. године, којим су систематизовани послови интерне ревизије, међутим, радно место интерног ревизора у Комисији није попуњено, у 2022. години није обављана интерна ревизија и нису сачињени ревизорски извештаји о обављеној ревизији.

У 2022. години, Комисија није имала донету Повељу интерне ревизије, Етички кодекс интерне ревизије, Методолошко упутство о начину обављања интерне ревизије, Стратешки план интерне ревизије, годишњи план интерне ревизије, који су прописани Правилником о заједничким критеријумима за организовање и стандардима и методолошким упутствима за поступање и извештавање интерне ревизије у јавном сектору.

Откривена неправилност 1: Комисија у 2022. години **није отклонила** неправилност откривену у ревизији која је спроведена за 2016. годину, јер није успоставила интерну ревизију, што није у складу са чланом 82 Закона о буџетском систему и Правилником о заједничким критеријумима за организовање и стандардима и методолошким упутствима за поступање и извештавање интерне ревизије у јавном сектору, којима је прописано да корисници јавних средстава успостављају интерну ревизију:

Препорука број 1: Препоручујемо Комисији да успостави интерну ревизију у складу са Законом о буџетском систему и Правилником о заједничким критеријумима за организовање и стандардима и методолошким упутствима за поступање и извештавање интерне ревизије у јавном сектору.

У поступку ревизије, председник Комисије је дана 2. марта 2023. године потписао следећа интерна акта, и то: Повељу интерне ревизије број: 4/1-111-380/3-23; Методолошко упутство о начину обављања интерне ревизије у Комисији за хартије од вредности број: 4/1-111-380-4-23 и Етички кодекс интерне ревизије број: 4/1-111-380/5-23.

Комисија је дана 31. марта 2023. године доставила Министарству финансија – Централној јединици за хармонизацију, Годишњи извештај о обављеним ревизијама и активностима интерне ревизије за 2022. годину, у којем је навела, поред осталог, да није успоставила интерну ревизију.

3.3 Управљање ризицима

Откривена неправилност у ревизији финансијских извештаја и правилности пословања за 2016. годину

Комисија није усвојила стратегију управљања ризиком и успоставила систем управљања ризицима у складу са обавезама прописаним одредбама члана 81 Закона о буџетском систему, Правилником о заједничким критеријумима и стандардима за успостављање, функционисање и извештавање о систему финансијског управљања и контроле у јавном сектору и Стратегијом развоја интерне финансијске контроле у јавном сектору у Републици Србији.

Оцена мера исправљања у Послеревизионом извештају

У Послеревизионом извештају мера исправљања за ову неправилност оцењена је као делимично задовољавајућа.

Предузета мера исправљања је задовољавајућа у делу активности које је Комисија предузела у комуникацији са Централном јединицом за хармонизацију Министарства финансија, у циљу усвајања стратегије управљања ризиком и успостављања система управљања ризицима. Мера исправљања је делимично задовољавајућа јер Комисија није усвојила стратегију управљања ризиком нити је успоставила систем управљања ризицима у складу са прописаним обавезама.

Пословање Комисије у 2022. години у вези са применом мера исправљања

У поступку ревизије је утврђено да је Комисија маја 2018. године образовала радну групу за увођење и развој система финансијског управљања и контроле и доношење стратегије управљања ризицима, да је децембра 2019. године усвојила Стратегију увођења, примене и развоја финансијског управљања и контроле Комисије за хартије од вредности, да је

септембра 2022. године усвојила Стратегију управљања ризицима у Комисији за хартије од вредности, а октобра 2022. године Листу пословних процеса у кориснику јавних средстава Комисији за хартије од вредности Републике Србије. Међутим, Комисија није успоставила систем управљања ризицима, што није у складу са чланом 81 ст. 2-4 Закона о буџетском систему¹³, а у вези са чланом 7 став 1 Правилника о заједничким критеријумима и стандардима за успостављање, функционисање и извештавање о систему финансијског управљања и контроле у јавном сектору¹⁴.

Одредбама члана 81 став 2, 3 и 4 Закона о буџетском систему прописано је да финансијско управљање и контрола у јавном сектору обухвата управљање ризицима, да се финансијско управљање и контрола организује као систем процедура и одговорности свих лица у организацији као и да је за успостављање, одржавање и редовно ажурирање система финансијског управљања и контроле одговоран руководилац корисника јавних средстава.

Одредбама члана 7 став 1 Правилника о заједничким критеријумима и стандардима за успостављање, функционисање и извештавање о систему финансијског управљања и контроле у јавном сектору, прописано је да управљање ризицима обухвата идентификовање, процену и контролу над потенцијалним догађајима и ситуацијама које могу утицати на остварење циљева корисника јавних средстава, обезбеђујући разумно уверавање да ће ти циљеви бити остварени.

Откривена неправилност 2: Комисија је у 2022. години делимично отклонила неправилност откривену у ревизији која је спроведена за 2016. години. Комисија је образовала радну групу за увођење и развој система финансијског управљања и контроле и доношење стратегије управљања ризицима, усвојила Стратегију увођења, примене и развоја финансијског управљања и контроле Комисије за хартије од вредности, Стратегију управљања ризицима у Комисији за хартије од вредности, Листу пословних процеса у кориснику јавних средстава Комисији за хартије од вредности Републике Србије. Међутим, Комисија није успоставила систем управљања ризицима, што није у складу са чланом 81 ст. 2-4 Закона о буџетском систему, а у вези са чланом 7 став 1 Правилника о заједничким критеријумима и стандардима за успостављање, функционисање и извештавање о систему финансијског управљања и контроле у јавном сектору.

Предузете мере у поступку ревизије: У циљу успостављања система управљања ризицима као дела система финансијског управљања и контроле, Комисија је у поступку ревизије донела Регистар ризика број: 4/5-112-542/31-18 од 27. фебруара 2023. године, који садржи информације о ризицима и лицима одговорним за управљање ризицима (пословни процес, циљ пословног процеса, опис ризика, утицај, вероватноћа, рангирање, потребне радње, одговорно лице, рок за извршење, датум контроле извршења и статус извршења мере).

3.4 Дугорочни и краткорочни финансијски пласмани

Откривена неправилност у ревизији финансијских извештаја и правилности пословања за 2016. годину

По основу Уговора о откупу стана од 28. маја 1998. године, који су закључили СРЈ - Савезна комисија за хартије од вредности и финансијско тржиште и један запослени, по ком основу су исказани пласмани у износу од 198 хиљада динара, није уписана хипотека на предметну непокретност у складу са одредбама уговора.

---

¹³ „Службени гласник РС“, бр. 54/09, 73/10, 101/10, 101/11, 93/12, 62/13, 63/13 – испр, 108/13, 142/14, 68/15 - др. закон, 103/15, 99/16, 113/17, 95/18, 31/19, 72/19, 149/20, 118/21 и 118/21 - др. закон

¹⁴ „Службени гласник РС“, број 89/19

Оцена мера исправљања у Послеревизионом извештају

У Послеревизионом извештају мера исправљања за ову неправилност оцењена је као делимично задовољавајућа.

Предузета мера исправљања је задовољавајућа у делу наведених и документованих активности које је Комисија предузела у циљу успостављања хипотеке на предметној непокретности у складу са одредбама уговора. Комисија је 30. јануара 2018. године упутила захтев купцу стана за испуњење уговорне обавезе у року од 30 дана од дана пријема захтева. У достављеном одговору купца стана наводи се да је марта 2010. године поднео захтев за легализацију предметне непокретности, што је услов за упис хипотеке, али да по истом још увек није одлучено. Мера исправљања је делимично задовољавајућа јер Комисија није успоставила хипотеку на предметној непокретности у складу са одредбама уговора о откупу стана.

Пословање Комисије у 2022. години у вези са применом мера исправљања

Дугорочни и краткорочни финансијски пласмани исказани су у финансијским извештајима на дан 31. децембар 2022. године по три уговора о стамбеним зајмовима за решавање стамбених питања запослених и једном уговору о откупу стана, у износу од 874.604 динара, од чега се односи на дугорочне финансијске пласмане 790.687 динара а на краткорочне финансијске пласмане 83.917 динара. Краткорочни финансијски пласмани у целини се односе на прекласификоване дугорочне финансијске пласмане који доспевају током 2023. године.

У поступку ревизије је утврђено да по основу Уговора о откупу стана бр. 01/5-747/2-98 од 28. маја 1998. године, који су закључили СРЈ – Савезна комисија за хартије од вредности и финансијско тржиште и један запослени, и по ком основу су исказани дугорочни и краткорочни финансијски пласмани на дан 31. децембар 2022. године у износу од 142.029 динара (127.639+14.390), није уписана хипотека на предметној непокретности у складу са одредбама члана 5 наведеног уговора.

У вези са активностима које је Комисија предузела у циљу успостављања хипотеке, у поступку ревизије је утврђено да осим тога што је Комисија дана 30. јануара 2018. године упутила захтев купцу стана за испуњење уговорне обавезе у року од 30 дана од дана пријема захтева, Комисија није предузела друге активности у циљу успостављања хипотеке на предметној непокретности у своју корист, у складу са Уговором о откупу стана.

Комисија је у току спровођења ревизије, дана 3. марта 2023. године извршила јавни приступ бази података катастра непокретности - еКатастар, по основу кога је дала објашњење да предметни стан још увек није укњижен и да услед тога не постоји могућност заснивања залогe на истом, као и да купац стана уредно измирује све своје обавезе у вези уговора о откупу стана.

Откривена неправилност 3: Комисија у 2022. години **није отклонила** неправилност откривену у ревизији која је спроведена за 2016. годину, јер није уписала хипотеку на непокретности по основу Уговора о откупу стана из 1998. године, који су закључили СРЈ - Савезна комисија за хартије од вредности и финансијско тржиште и један запослени, у складу са којим су у пословним књигама Комисије исказани финансијски пласмани у износу од 142.029 динара, нити је Комисија након 30. јануара 2018. године предузела активности ради успостављања хипотеке на предметној непокретности у своју корист.

Препорука број 2: Препоручујемо Комисији да у складу са Уговором о откупу стана бр. 01/5-747/2-98 од 28. маја 1998. године, предузме активности ради успостављања хипотеке на предметној непокретности у своју корист.

У поступку ревизије, Комисија се у циљу отклањања неправилности да није предузела активности ради успостављања хипотеке на непокретности у складу са Уговором о откупу стана из 1998. године, дана 20. марта 2023. године обратила дописом купцу стана, као и Републичком геодетском заводу, како би утврдила да ли су исти у претходном периоду предузели неку од радњи које би омогућиле успостављање хипотеке на предметној непокретности.

3.5 Пословни приходи – Признавање прихода

Откривена неправилност у ревизији финансијских извештаја и правилности пословања за 2016. годину

Комисија за хартије од вредности не формира рачуноводствене исправе односно не врши књижење рачуноводствених промена на основу рачуноводствених исправа, није организовала унос података у пословне књиге тако да омогући контролу улазних података и контролу исправности унетих података супротно одредбама чл. 7. и 8. Закона о рачуноводству и признаје приходе супротно захтевима Одељка 23. Међународног стандарда финансијског извештавања (МСФИ) за мале и средње ентитете.

Предузета мера у поступку ревизије финансијских извештаја и правилности пословања за 2016. годину

У поступку ревизије, председник Комисије за хартије од вредности је 15. децембра 2017. године донео Процедуру у вези признавања прихода Комисије за хартије од вредности, бр. 9/0-15-424/1-17, којом је уређено формирање, ток и обим рачуноводствене документације као и моменат признавања примљених уплата као прихода Комисије.

Оцена мера исправљања у Послеревизионом извештају

У Послеревизионом извештају предузета мера у поступку ревизије није била предмет разматрања јер је у току ревизије финансијских извештаја и правилности пословања Комисије за хартије од вредности за 2016. годину, откривена неправилност отклоњена доношењем процедуре у вези признавања прихода.

Пословање Комисије у 2022. години у вези са применом мера исправљања

У складу са Правилником о тарифи¹⁵, Комисија је у 2022. години остварила приходе од накнада у износу од 91.626.534 динара.

У поступку ревизије је утврђено да је Комисија у периоду свог пословања од 1. јануара 2022. до 31. децембра 2022. године, вршила признавање прихода од накнада по Правилнику о тарифи, у складу са захтевима Одељка 23 параграф 14 МСФИ за мале и средње ентитете¹⁶ и својом Процедуром у вези признавања прихода Комисије за хартије од вредности, донетом 15. децембра 2017. године.

---

¹⁵ „Службени гласник РС“, бр. 16/12, 50/12, 57/12 – испр., 68/12, 14/13, 78/19, 75/20, 78/20, 92/21 и 96/21 – испр.

¹⁶ „Службени гласник РС“, број 83/18

Наиме, признавање прихода од накнада по Правилнику о тарифи се врши на дан пружене услуге, што је у случају Комисије дан доношења решења по поднетом захтеву.

Средства дозначена на текући рачун Комисије у вези подношења захтева за обраду предмета се, до датума доношења решења по поднетом захтеву, евидентирају у пословним књигама, односно, рачуноводствено обухватају на рачуну 430 – Обавезе из пословања за примљене авансе.

Налаз: Комисија је у 2022. години **у целости отклонила** утврђену неправилност у ревизији која је спроведена за 2016. годину, јер је донела Процедуру у вези признавања прихода Комисије за хартије од вредности, којом је уредила формирање, ток и обим рачуноводствене документације као и моменат признавања прихода Комисије по поднетим захтевима за обраду предмета и јер је приликом признавања прихода у периоду свог пословања од 1. јануара 2022. до 31. децембра 2022. године, примењивала овај интерни општи акт и захтеве међународног стандарда финансијског извештавања за мале и средње ентитете.

3.6 Пословни приходи – Неуредан поднесак (захтев)

Откривена неправилност у ревизији финансијских извештаја и правилности пословања за 2016. годину

Комисија приликом пријема неуредних захтева није сачињавала акт којим констатује ту чињеницу, нити је обавештавала подносиоца захтева на који начин и у ком року да уреди исти, што је супротно одредбама члана 13 став 8 Закона о преузимању акционарских друштава, члана 242 став 1 Закона о тржишту капитала у вези са чланом 58 Закона о општем управном поступку и чланом 13 став 2 Правилника о садржини и форми понуде за преузимање акција.

Оцена мера исправљања у Послеревизионом извештају

У Послеревизионом извештају мера исправљања за ову неправилност оцењена је као задовољавајућа.

Пословање Комисије у 2022. години у вези са применом мера исправљања

У складу са препоруком датом у претходној ревизији, председник Комисије је донео Смернице за поступање у предметима одобрења понуде за преузимање акција број: 4/5-114-461/1-18 од 22. марта 2018. године, којима се уређује начин поступања запослених који раде на предметима одобрења објављивања понуде за преузимање акција и Интерно упутство о поступању по поднетим захтевима у Сектору за учеснике на тржишту број: 4/5-114-461/2-18 од 22. марта 2018. године, којим се уређује поступање запослених по захтевима за давање дозволе за рад, односно обављања делатности, односно претходних сагласности, поднетим у складу са Законом о тржишту капитала, или Законом о инвестиционим фондовима. Међутим, Комисија приликом поступања по неуредним захтевима није у потпуности примењивала важеће законске прописе, као ни наведена интерна акта.

Наиме, у поступку ревизије је утврђено да приликом поступања по неуредним захтевима, Комисија у седам предмета није у року од осам дана од пријема неуредног захтева обавестила подносиоца на који начин треба да уреди захтев, у пет предмета није подносиоцу захтева одредила дужину рока за уређење захтева, у два предмета је одредила уређење захтева у што краћем року, у једном предмету је одредила рок за уређење захтева који је краћи од осам дана, у десет предмета није навела правне последице уколико подносилац не уреди захтев, што није у складу са одредбама члана 59 став 1 Закона о општем управном поступку и у осам

предмета није затражила потврду о пријему мејла којим се подносиоцу налаже уређење захтева, што није у складу са одредбама члана 70 став 2 Закона о општем управном поступку, као ни са Смерницама за поступање у предметима одобрења понуде за преузимање акција и Интерним упутством о поступању по поднетим захтевима у Сектору за учеснике на тржишту.

Откривена неправилност 4: Комисија је у 2022. години делимично отклонила неправилност откривену у ревизији која је спроведена за 2016. годину. Комисија је донела Смернице за поступање у предметима одобрења понуде за преузимање акција и Интерно упутство о поступању по поднетим захтевима у Сектору за учеснике на тржишту, којима је уредила начин поступања стручних служби у случају пријема неуредних захтева. Међутим, Комисија није у потпуности примењивала ова интерна акта, и није у седам предмета у року од осам дана од пријема неуредног захтева обавестила подносиоца на који начин треба да уреди захтев, у пет предмета није подносиоцу захтева одредила дужину рока за уређење захтева, у два предмета је одредила уређење захтева у што краћем року, у једном предмету је одредила рок за уређење захтева који је краћи од осам дана, у десет предмета није навела правне последице уколико подносилац не уреди захтев, што није у складу са одредбама члана 59 став 1 Закона о општем управном поступку и у осам предмета није затражила потврду о пријему мејла којим се подносилац обавештава о потреби да уреди захтев, што није у складу са одредбама члана 70 став 2 Закона о општем управном поступку, као ни са Смерницама за поступање у предметима одобрења понуде за преузимање акција и Интерним упутством о поступању по поднетим захтевима у Сектору за учеснике на тржишту.

Препорука број 3: Препоручујемо Комисији да приликом пријема и обраде неуредних захтева поступа у складу са одредбама Закона о општем управном поступку као и интерним Смерницама за поступање.

У поступку ревизије, председник Комисије је донео дана 17. марта 2023. године:

- Смернице за поступање у предметима одобрења понуде за преузимање акција број: 4/5-114-461/3-18, чиме су престале да важе Смернице за поступање у предметима одобрења понуде за преузимање акција из марта 2018. године и

- Смернице за поступање по поднетим захтевима у Сектору за учеснике на тржишту број: 4/5-114-461/4-18, чиме је престало да важи Интерно упутство о поступању по поднетим захтевима у Сектору за учеснике на тржишту из марта 2018. године.

Неведеним Смерницама прецизирано је шта се у случају неуредног захтева подразумева под техничким недостацима, да се подносилац захтева путем електронске поште обавештава на који начин да уреди захтев, да се подносиоцу захтева одређује рок не краћи од осам дана да отклони неправилности, да се одбацивање захтева наводи правна последица неуређивања захтева у датом року, да се приликом слања електронске поште у случају допуне неуредног захтева тражи потврда о пријему истог, да ће по пријему потврде електронске поште иста бити заведена у захтев предмета понуде за преузимање акција, као и да обрађивач предмета има обавезу обавештавања, односно предаје на контролу нацрта аката директору Сектора, односно секретару Комисије.

3.7 Пословни приходи – Утврђивање рокова и цене акција у поступку преузимања акционарског друштва

Откривена неправилност у ревизији финансијских извештаја и правилности пословања за 2016. годину

Нисмо се уверили да је Комисија у поступку преузимања акција циљног друштва „Фабрика шећера ТЕ-ТО“ а.д. Сента (наплаћена накнада у износу од 747 хиљада динара)

поступала у складу са одредбама члана 5. став 2., члана 6. ст. 1. и 2., члана 22. као и члана 4. став 2. Закона о преузимању акционарских друштава.

Оцена мера исправљања у Послеревизионом извештају

У Послеревизионом извештају мера исправљања за ову неправилност оцењена је као задовољавајућа.

Пословање Комисије у 2022. години у вези са применом мера исправљања

Интерним општим актом - Смерницама за поступање у предметима одобрења понуде за преузимање акција, бр. 4/5-114-461/1-18 од 22. марта 2018. године, Комисија је у складу са препоруком датом у претходној ревизији, ближе уредила процедуру обраде захтева за давање понуде за преузимање акција, у погледу послова, активности и овлашћења при обради захтева.

У поступку ревизије је утврђено да је Комисија у периоду свог пословања од 1. јануара 2022. до 31. децембра 2022. године, у раду на предметима одобрења објављивања понуде за преузимање акција циљног друштва, по захтевима понуђача поднетим у складу са Законом о преузимању акционарских друштава, примењивала наведене смернице у вези са налазом утврђеним у претходној ревизији и то у погледу настанка обавезе објављивања понуде за преузимање, цене у понуди за преузимање и утврђивања постојања заједничког деловања.

Налаз: Комисија је у 2022. години **у целости отклонила** неправилност откривену у ревизији која је спроведена за 2016. годину, јер је донетим интерним општим актом ближе уредила процедуру обраде захтева за давање понуде за преузимање акција, у погледу послова, активности и овлашћења при обради захтева и јер је у периоду свог пословања од 1. јануара 2022. до 31. децембра 2022. године примењивала овај интерни општи акт.

3.8 Пословни приходи – Неуређена интерна регулатива-Тарифни број 5 Правилника о тарифи Комисије

Откривена неправилност у ревизији финансијских извештаја и правилности пословања за 2016. годину

Комисија за хартије од вредности је без одговарајућег акта вршила наплату издавања дозволе за рад, односно обављања делатности инвестиционог друштва и то само износа прописаног тарифним ставом 5.2. иако је у току поступка давала сагласност и за стицање квалификованог учешћа (тарифни став 9.), на именовање директора и чланова управног одбора (тарифни став 8.) и на општа акта (тарифни став 7.).

Оцена мера исправљања у Послеревизионом извештају

У Послеревизионом извештају мера исправљања за ову неправилност оцењена је као задовољавајућа.

Пословање Комисије у 2022. години у вези са применом мера исправљања

У складу са препоруком датом у претходној ревизији, Комисија је изменама и допунама раније донетих правилника ближе уредила наплату накнаде за давање дозволе за рад, односно обављања делатности инвестиционог друштва, у случајевима када истовремено одлучује о

захтеву за давање дозволе за рад и захтеву за давање претходне сагласности за стицање квалификованог учешћа, на именовање директора и чланова управног одбора и на општа акта, на начин да се накнада Комисији плаћа за сваки захтев појединачно у складу са одговарајућим тарифним бројем прописаним тарифником Комисије, и то:

- Правилником о изменама и допунама Правилника о давању дозволе за обављање делатности инвестиционог друштва („Службени гласник РС“, број 13/2018),
- Правилником о изменама и допунама Правилника о давању дозволе за рад и условима за обављање делатности организатора тржишта („Службени гласник РС“, број 13/2018) и
- Правилником о изменама и допунама Правилника о условима за обављање делатности друштва за управљање инвестиционим фондовима („Службени гласник РС“, број 13/2018).

После ступања на снагу Закона о отвореним инвестиционим фондовима са јавном понудом („Службени гласник РС“, број 73/19), Комисија је донела Правилник о условима за обављање делатности друштва за управљање отвореним инвестиционим фондом са јавном понудом („Службени гласник РС“, бр. 61/20 и 27/22). У наведеном правилнику Комисија је у члану 15 такође прописала обавезу да се приликом истовременог одлучивања о више захтева, накнада Комисији плаћа за сваки захтев појединачно.

У складу са Правилником о тарифи¹⁷, Комисија је у 2022. години остварила приходе од накнада у износу од 91.626.534 динара, од чега по тарифним бројевима 5, 7, 8 и 9 како је дато у следећој табели:

Табела број 1: Преглед остварених прихода Комисије у 2022. години по тарифним бројевима 5, 7, 8 и 9

- у динарима-

Тарифни број	Назив	Износ
5.	Дозвола за рад, односно обављање делатности	7.420.000
7.	Сагласност на општа акта, односно измену општих аката	250.000
8.	Сагласност на именовање члана управе	625.000
9.	Сагласност на стицање квалификованог учешћа	300.000
Остали тарифни ставови		83.031.534
УКУПНО		91.626.534

Приходе од накнада по тарифнику Комисија евидентира у пословним књигама на основу донетих решења по поднетим захтевима.

По тарифном ставу 5.2 Накнада за давање дозволе за рад, односно обављање делатности инвестиционог друштва, Комисија није у 2022. години остварила приходе.

У поступку ревизије је утврђено да је Комисија у периоду свог пословања од 1. јануара 2022. до 31. децембра 2022. године, у раду на предметима давања дозволе за рад, односно обављања делатности (тарифни ставови 5.6, 5.8 и 5.9), примењивала наведене правилнике у случајевима када истовремено одлучује о захтеву за давање дозволе за рад и захтеву за давање претходне сагласности за стицање квалификованог учешћа, на именовање директора и чланова управног одбора и на општа акта, на начин да је за сваки захтев појединачно у складу са одговарајућим тарифним бројем прописаним тарифником Комисије, вршена наплата накнаде.

¹⁷ „Службени гласник РС“, бр. 16/12, 50/12, 57/12 – испр., 68/12, 14/13, 78/19, 75/20, 78/20, 92/21 и 96/21 – испр.

Налаз: Комисија је у 2022. години **у целости отклонила** неправилност откривену у ревизији која је спроведена за 2016. годину, јер је донетим интерним општим актима ближе уредила наплату накнаде за давање дозволе за рад, односно обављање делатности инвестиционог друштва, у случајевима када истовремено одлучује о захтеву за давање дозволе за рад и захтеву за давање претходне сагласности за стицање квалификованог учешћа, на именовање директора и чланова управног одбора и на општа акта и јер је у периоду свог пословања од 1. јануара 2022. до 31. децембра 2022. године примењивала ове интерне опште акте.

3.9 Пословни приходи - Образац обраде захтева

Откривена неправилност у ревизији финансијских извештаја и правилности пословања за 2016. годину

Запослени Комисије за хартије од вредности приликом припреме предмета за седницу Комисије у свом раду користе „Образац обраде захтева“ при чему облик и садржај обрасца, као и послови, активности и овлашћења с тим у вези нису ближе уређени.

Оцена мера исправљања у Послеревизионом извештају

У Послеревизионом извештају мера исправљања за ову неправилност оцењена је као задовољавајућа.

Пословање Комисије у 2022. години у вези са применом мера исправљања

Пословником о изменама и допунама Пословника о раду Комисије за хартије од вредности бр. 2/0-01-246/9-12 од 23. марта 2018. године, Комисија је ближе уредила облик и садржај „Обрасца обраде захтева“ а послове, активности и овлашћења с тим у вези Комисија је уредила Смерницама за поступање у предметима одобрења понуде за преузимање акција, бр. 4/5-114-461/1-18 од 22. марта 2018. године и Интерним упутством о поступању по поднетим захтевима у Сектору за учеснике на тржишту, бр. 4/5-114-461/2-18 од 22. марта 2018. године.

У поступку ревизије је утврђено да је Комисија у периоду свог пословања од 1. јануара 2022. до 31. децембра 2022. године, у раду на предметима одобрења објављивања понуде за преузимање акција и раду по захтевима за давање дозвола за рад, односно обављања делатности, односно претходних сагласности поднетим у складу са Законом о тржишту капитала или Законом о инвестиционим фондовима, примењивала наведена интерна општа акта у погледу уређеног облика и садржаја „Обрасца обраде захтева“ и послова, активности и овлашћења с тим у вези.

Налаз: Комисија је у 2022. години **у целости отклонила** неправилност откривену у ревизији која је спроведена за 2016. годину, јер је донетим интерним општим актима ближе уредила облик и садржај „Обрасца обраде захтева“ као и послове, активности и овлашћења с тим у вези и јер је у периоду свог пословања од 1. јануара 2022. до 31. децембра 2022. године примењивала ова интерна општа акта.

3.10 Финансијски приходи – Орочавање слободних новчаних средстава

Откривена неправилност у ревизији финансијских извештаја и правилности пословања за 2016. годину

Комисија за хартије од вредности није актима уредила поступак орочавања слободних новчаних средстава код пословних банака.

Оцена мера исправљања у Послеревизионом извештају

У послеревизионом извештају мера исправљања за ову неправилност оцењена је као задовољавајућа.

Пословање Комисије у 2022. години у вези са применом мера исправљања

У складу са препоруком датом у претходној ревизији, Комисија је донела Правилник о критеријумима и поступку за избор пословних банака код којих се орочавају новчана средства Комисије за хартије од вредности, број 6/1-107-453/1-18 од 20. марта 2018. године, којим су ближе уређени критеријуми и поступак по коме Комисија врши избор пословних банака код којих орочава новчана средства.

Финансијски приходи у 2022. години износе 150.303 динара и односе се на приходе од затезних камата обрачунате у поступцима принудних наплата у износу од 145.625 динара и на обрачунате позитивне курсне разлике у износу од 4.678 динара.

У току 2022. године Комисија није орочавала слободна новчана средства и није по том основу остварила приходе од камата по ороченом новчаном депозиту.

Налаз: Комисија је у 2022. години **у целости отклонила** неправилност откривену у ревизији која је спроведена за 2016. годину, јер је донела Правилник, којим су ближе уређени критеријуми и поступак по коме Комисија врши избор пословних банака код којих орочава новчана средства. У току 2022. године Комисија није орочавала слободна новчана средства.